

K bodu č. 6

**Stanovisko hlavného kontrolóra Košického samosprávneho kraja
k návrhu rozpočtu Košického samosprávneho kraja
na roky 2013 - 2015**

Hlavný kontrolór Košického samosprávneho kraja (ďalej len hlavný kontrolór) predkladá stanovisko k návrhu rozpočtu Košického samosprávneho kraja na roky 2013 - 2015 (ďalej len návrh rozpočtu) na základe ustanovenia § 19e ods. 1 písm. c) zákona č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov.

Predložené stanovisko je vypracované na základe návrhu rozpočtu Košického samosprávneho kraja na roky 2012 - 2014, návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2013 až 2015, analýz záverečných účtov KSK a vlastných analýz.

1. Súhrnná charakteristika návrhu rozpočtu

Vývoj základných rozpočtových vzťahov od roku 2010 podľa údajov záverečného účtu Košického samosprávneho kraja za rok 2010 a za rok 2011, schváleného rozpočtu na rok 2012, očakávanej skutočnosti za rok 2012 a návrhu rozpočtu Košického samosprávneho kraja na rok 2013 v eurách je nasledovný:

Názov ukazovateľa	číslo riadku	Skutočnosť 2010	Skutočnosť 2011	Schválený rozpočet 2012	Očakávaná skutočnosť 2012	Návrh rozpočtu 2013	Rozdiel (rozpočet 2013 – očakávaná skutočnosť 2012)
Príjmy rozpočtu KSK	1 (2+3)	141 803 847	148 880 104	154 686 831	160 795 085	163 645 169	2 850 084
bežné príjmy	2	130 656 738	138 134 362	133 663 525	136 970 731	132 869 581	-4 101 150
kapitálové príjmy	3	11 147 109	10 745 742	21 023 306	23 824 354	30 775 588	6 951 234
Výdavky rozpočtu KSK	4 (5+6)	140 000 140	151 562 059	155 677 050	176 702 550	160 993 581	-15 708 969
bežné výdavky	5	129 009 260	135 890 439	132 304 274	143 036 897	127 528 581	-15 508 316
kapitálové výdavky	6	10 990 880	15 671 620	23 372 776	33 665 653	33 465 000	-200 653
Bežný rozpočet	7 (2-5)	1 647 478	2 243 923	1 359 251	-6 066 166	5 341 000	11 407 166
Kapitálový rozpočet	8 (3-6)	156 229	-4 925 878	-2 349 470	-9 841 299	-2 689 412	7 151 887
Príjmové finančné operácie	9 Σ 10 až 16	13 309 542	21 835 284	3 435 960	18 353 206	8 562 488	-9 790 718
splátka z návratnej fin.výp.	10	0	0	0	0	0	0
príjmy z predaja majetkových účastí	11	0	4 177 898	0	0	0	0
zostatok prostr. z predch.rokov	12	779 962	7 902 926	0	5 844 186	0	-5 844 186
prevod prostriedkov z peňažných fondov	13	7 101 157	5 450 524	116 489	8 168 549	1 973 131	-6 195 418
iné príjmové fin.operácie	14	0			21 000		-21 000
prijaté bankové úvery	15	0	4 303 936	3 319 471	4 319 471	6 589 357	2 269 886
prijaté úvery od zahraničnej fin. inštitúcie	16	5 428 423	0	0	0	0	0
Výdavkové finančné operácie	17 Σ 18 až 21	2 178 536	3 221 611	2 445 741	2 445 741	5 477 911	3 032 170
úvery, pôžičky, návratné finančné výpomoci	18	495 000	650 000	0	0	0	0
účasť na majetku	19	22 450	0	0	0	0	0
splácanie tuz. istiny úveru	20	641 222	1 551 747	1 106 490	1 106 490	4 138 659	3 032 169
splácanie zahraničnej fin. inštitúcií	21	1 019 864	1 019 864	1 339 251	1 339 251	1 339 252	1

Príjmy rozpočtu Košického samosprávneho kraja dosiahli v roku 2010 sumu 141 803 847 € (po zarátaní príjmových finančných operácií sumu 155 113 389 €). V roku 2011 boli príjmy naplnené v sume 148 880 104 € (pozarátaní príjmových finančných operácií v sume 170 715 388 €), čo v porovnaní so skutočnosťou za rok 2010 predstavovalo zvýšenie

príjmov o 7 076 257 € (po zohľadnení príjmových finančných operácií zvýšenie o sumu 15 601 999 €). Ku dňu zostavenia návrhu rozpočtu boli očakávané príjmy za rok 2012 v sume 160 795 085 €, čo v porovnaní so skutočnosťou za rok 2011 predstavuje nárast o 11 914 981 € a v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2012 nárast o 6 108 254 €.

Výdavky rozpočtu Košického samosprávneho kraja dosiahli v roku 2010 sumu 140 000 140 €. V roku 2011 predstavovali výdavky sumu 151 562 059 €, čo v porovnaní so skutočnosťou za rok 2010 predstavuje zvýšenie o 11 561 919 €. Výdavky rozpočtu očakávaného za rok 2012 boli ku dňu zostavenia návrhu rozpočtu v sume 176 702 550 €, čo v porovnaní so skutočnosťou za rok 2011 predstavuje nárast o 25 140 491 € a v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2012 nárast o 21 025 500 €.

Medziročný vývoj príjmov v eurách podľa schváleného rozpočtu na rok 2012, očakávanej skutočnosti za rok 2012 a návrhu rozpočtu na rok 2013 je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Názov ukazovateľa	Schválený rozpočet 2012	Podiel na príjmoch v %	Očakávaná skutočnosť 2012	Podiel na príjmoch v %	Návrh rozpočtu 2013	Podiel na príjmoch v %
Príjmy rozpočtu celkom	154 686 831	100,00	160 795 085	100,00	163 645 169	100,00
daňové príjmy	70 209 766	45,39	67 209 766	41,80	70 311 863	42,97
nedaňové príjmy	7 536 100	4,87	8 379 970	5,21	9 530 565	5,82
granty a transfery	76 940 965	49,74	85 205 349	52,99	83 802 741	51,21
Bežné príjmy	133 663 525	100,00	136 970 731	100,00	132 869 581	100,00
daňové príjmy	70 209 766	52,53	67 209 766	49,07	70 311 863	52,92
nedaňové príjmy	7 536 100	5,64	7 786 601	5,68	8 155 019	6,14
granty a transfery	55 917 659	41,83	61 974 364	45,25	54 402 699	40,94
Kapitálové príjmy	21 023 306	100,00	23 824 354	100,00	30 775 588	100,00
daňové príjmy	0	0	0	0	0	0
nedaňové príjmy	0	0	593 369	2,49	1 375 546	4,47
granty a transfery	21 023 306	100,00	23 230 985	97,51	29 400 042	95,53

V návrhu rozpočtu na rok 2013 sa príjmy rozpočtujú v sume 163 645 169 € (v tom bežné príjmy 132 869 581 € a kapitálové príjmy 30 775 588 €). Oproti schválenému rozpočtu na rok 2012 predstavuje návrh rozpočtu na rok 2013 zvýšenie o 8 958 338 € (v tom zníženie bežných príjmov o 793 944 € a zvýšenie kapitálových príjmov o 9 752 282 €). V porovnaní s očakávanou skutočnosťou za rok 2012 ide o zvýšenie návrhu rozpočtu príjmov o sumu 2 850 084 € (v tom zníženie bežných príjmov o 4 101 150 € a zvýšenie kapitálových príjmov o 6 951 234 €).

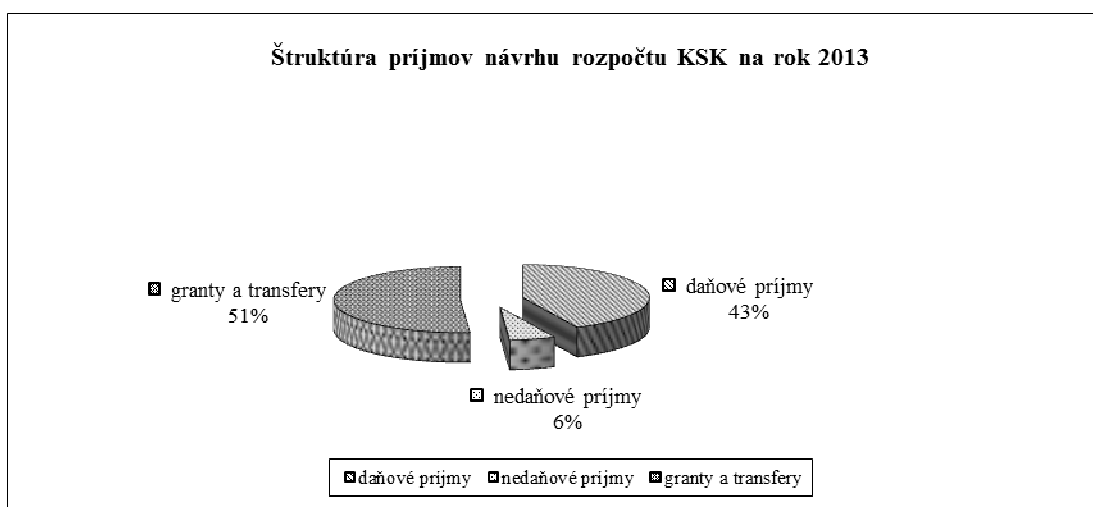
Z analýzy vývoja príjmov vyplýva, že navrhovaný nárast príjmov celkom je ovplyvnený najmä zvýšením v časti kapitálových príjmov. Väčšina kapitálových príjmov je rozpočtovaných v hlavnej kategórii 300 Granty a transfery v sume 29 400 042 €, kde sú predpokladané vyššie príjmy z grantov na projekty z fondov EÚ o sumu 5 652 798 € v porovnaní s očakávanou skutočnosťou za rok 2012. V hlavnej kategórii 200 Nedaňové príjmy, ktoré tvoria príjmy z predaja majetku, sú rozpočtované príjmy v sume 1 375 546 €.

Návrh príjmov viacročného rozpočtu v eurách:

Názov ukazovateľa	Návrh rozpočtu 2013	Podiel na príjmoch v %	Návrh rozpočtu 2014	Podiel na príjmoch v %	Návrh rozpočtu 2015	Podiel na príjmoch v %
Príjmy rozpočtu celkom	163 645 169	100,00	151 863 022	100,00	155 441 023	100,00
daňové príjmy	70 311 863	42,97	75 304 566	49,59	79 960 160	51,44
nedaňové príjmy	9 530 565	5,82	8 169 399	5,38	8 188 899	5,27
granty a transfery	83 802 741	51,21	68 389 057	45,03	67 291 964	43,29

Bežné príjmy	132 869 581	100,00	140 662 776	100,00	144 953 408	100,00
daňové príjmy	70 311 863	52,92	75 304 566	53,54	79 960 160	55,16
nedaňové príjmy	8 155 019	6,14	8 169 399	5,81	8 188 899	5,65
granty a transfery	54 402 699	40,94	57 188 811	40,66	56 804 349	39,19
Kapitálové príjmy	30 775 588	100,00	11 200 246	100,00	10 487 615	100,00
daňové príjmy	0	0	0	0	0	0
nedaňové príjmy	1 375 546	4,47	0	0	0	0
granty a transfery	29 400 042	95,53	11 200 246	100,00	10 487 615	100,00

Štruktúru príjmov návrhu rozpočtu Košického samosprávneho kraja na rok 2013 a ich podiel na celkových príjmoch návrhu rozpočtu zobrazuje nasledujúci graf:

Vývoj výdavkov v eurách podľa schváleného rozpočtu na rok 2012, očakávanej skutočnosti za rok 2012 a návrhu rozpočtu na rok 2013 a ich podiel na celkových výdavkoch je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Názov ukazovateľa	Schválený rozpočet 2012	Podiel na výdavkoch v %	Očakávaná skutočnosť 2012	Podiel na výdavkoch v %	Návrh rozpočtu 2013	Podiel na výdavkoch v %
Výdavky rozpočtu celkom	155 677 050	100,00	176 702 550	100,00	160 993 581	100,00
bežné výdavky	132 304 274	84,99	143 036 897	80,95	127 528 581	79,21
kapitálové výdavky	23 372 776	15,01	33 665 653	19,05	33 465 000	20,79

V návrhu rozpočtu na rok 2013 sa výdavky rozpočtujú v sume 160 993 581 € (v tom bežné výdavky v sume 127 528 581 € a kapitálové výdavky v sume 33 465 000 €). V porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2012 ide o zvýšenie v absolútnych číslach o 5 316 531 € (v tom zníženie bežných výdavkov o 4 775 693 € a zvýšenie kapitálových výdavkov o 10 092 224 €). Oproti očakávanej skutočnosti za rok 2012 predstavuje návrh rozpočtu na rok 2013 pokles rozpočtovaných výdavkov o sumu 15 708 969 € (v tom pokles bežných výdavkov o 15 508 316 € a pokles kapitálových výdavkov o 200 653 €).

Návrh výdavkov viacročného rozpočtu v eurách:

Názov ukazovateľa		Návrh rozpočtu 2013	Podiel na výdavkoch v %	Návrh rozpočtu 2014	Podiel na výdavkoch v %	Návrh rozpočtu 2015	Podiel na výdavkoch v %
Výdavky rozpočtu celkom		160 993 581	100,00	150 014 180	100,00	153 846 339	100,00
	bežné výdavky	127 528 581	79,21	136 191 574	90,79	138 647 221	90,12
	kapitálové výdavky	33 465 000	20,79	13 822 606	9,21	15 199 118	9,88

Štruktúru výdavkov navrhovaného rozpočtu Košického samosprávneho kraja na rok 2013 a ich podiel na celkových výdavkoch návrhu rozpočtu zobrazuje nasledujúci graf:

Prehľad rozpočtovaných finančných operácií návrhu viacročného rozpočtu v eurách je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Názov ukazovateľa	Návrh rozpočtu 2013	Návrh rozpočtu 2014	Návrh rozpočtu 2015
Príjmové finančné operácie	8 562 488	2 173 689	1 623 560
prevod prostriedkov z peňažných fondov	1 973 131	650 000	0
prijaté bankové úvery	6 589 357	1 523 689	1 623 560
Výdavkové finančné operácie	5 477 911	4 022 531	3 218 244
splácanie tuzemskej istiny	4 138 659	2 211 794	1 407 507
splácanie zahraničnej fin. inštitúcie	1 339 252	1 810 737	1 810 737

V oblasti finančných operácií vo viacročnom rozpočte sú rozpočtované príjmové finančné operácie aj výdavkové finančné operácie.

Príjmové finančné operácie tvoria v návrhu rozpočtu prevod zostatkov z peňažných fondov na rok 2013 v sume 1 973 131 € a na rok 2014 v sume 650 000 €. Prijaté bankové úvery sú navrhnuté na rok 2013 v sume 6 589 357 €, na rok 2014 v sume 1 523 689 € a na rok 2015 v sume 1 623 560 €.

Vo výdavkových finančných operáciách sú navrhnuté splátky tuzemských istín prijatých úverov na rok 2013 v sume 4 138 659 €, na rok 2014 v sume 2 211 794 € a na rok 2015 v sume 1 407 507 €. Na splátky zahraničnej finančnej inštitúcie je návrh rozpočtu na rok 2013 v sume 1 339 252 €, na rok 2014 v sume 1 810 737 € a na rok 2015 v sume 1 810 737 €.

2. Súlad návrhu rozpočtu so zákonom o rozpočtových pravidlách a internými zásadami na zostavenie rozpočtu

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy) je predkladaný návrh rozpočtu na roky 2013 – 2015 zostavený na obdobie troch rozpočtových rokov.

Súčasťou viacročného rozpočtu je rozpočet na rok 2013, ktorý je zostavený na obdobie jedného rozpočtového roka a je zhodný s kalendárnym rokom. V ďalších častiach tohto stanoviska je posudzovaný rozpočet na príslušný rozpočtový rok 2013, nakoľko podľa § 9 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy príjmy a výdavky na roky nasledujúce po príslušnom rozpočtovom roku nie sú záväzné.

V zmysle čl. 9 ods. 1 ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky 2010 a 2011 v časti bežných príjmov, kapitálových príjmov, finančných operácií a bežných a kapitálových výdavkov v štruktúre podľa funkčnej klasifikácie.

Pri zostavovaní návrhu rozpočtu, najmä v príjmovej stránke (daňové príjmy), boli zohľadnené prognózy zverejnené MF SR, vypracované výborom pre makroekonomické prognózy a výborom pre daňové prognózy (čl. 9 ods. 1, v nadväznosti na ods. 3 a čl. 8 ods. 1 citovaného ústavného zákona). Predmetné prognózy uvedených výborov boli podkladom na vypracovanie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2013 -2015, ktorý bol podkladom na rozpočtovanie daňových príjmov.

V súvislosti s dodržiavaním pravidiel rozpočtovej zodpovednosti, ustanovených v citovanom ústavnom zákone je potrebné poukázať na možné riziko zostavovania rozpočtu na nasledujúce rozpočtové roky 2014 a 2015 vo výške navrhovaných výdavkov.

Podľa správy o deficite a dlhu predloženej Slovenskou republikou Európskej komisii (Eurostatu) k 30.9.2012 za roky 2008 – 2012 bol vývoj dlhu nasledovný: rok 2008 hodnota dlhu k HDP 27,86 %, rok 2009 hodnota 35,56 %, rok 2010 hodnota 40,99 %, rok 2011 hodnota 43,28 % a odhad na rok 2012 je 53,04 % (zdroj: Štatistický úrad SR).

Z uvedeného porovnania vyplýva, že dlh na HDP vzrástol za 4 roky od roku 2008 z 27,86 % na 53,04 % v roku 2012, pričom predpokladaný medziročný nárast medzi rokmi 2011 a 2012 je vykázaný na úrovni 9,76 %-ho bodu.

Podľa návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2013 -2015 je na rok 2012 prognózovaná očakávaná skutočnosť na úrovni 52,2 %, a na nasledujúce rozpočtové roky je prognózovaný ukazovateľ v hodnote 54,9 % na rok 2013, v hodnote 55,8 % na rok 2014 a v hodnote 56,0% na rok 2015 (prognózy výboru pre makroekonomické ukazovatele).

Riziko udržania ukazovateľa dlhu na HDP v roku 2013 na prognózovanej úrovni 54,9 % je samozrejme závislé nielen od dodržania plánu konsolidácie verejných financií – dodržanie plánovaného deficitu štátneho rozpočtu a príspevok samospráv pri dodržaní podpísaného memoranda o spolupráci, ale je v značnej miere závislý aj od výšky HDP (menovateľ pomerového ukazovateľa). Vzhľadom na súčasnú situáciu je udržanie ukazovateľa dlhu verejnej správy na HDP pod úrovňou limitu 55 % značne významným rizikovým faktorom.

V prípade zvýšenia ukazovateľa dlhu verejnej správy na HDP len o 0,1 % -ho bodu oproti prognóze roka 2013 na úroveň 55 % by znamenalo pre tvorbu rozpočtu na rok 2014 obmedzenie vo výške výdavkov (okrem výdavkov na likvidáciu škôd spôsobených živelnými

pohromami a výdavkov na financovanie spoločných programov SR a EÚ) maximálne na úrovni roka 2103. (čl. 12 ods. 5 písm. d) ústavného zákona č. 493/2011 Z.z.).

Návrh rozpočtu obsahuje programy vyššieho územného celku, t.j. výdavky rozpočtu sú rozpísané na konkrétne programy.

Oproti predchádzajúcim rokom došlo k zmene v programovej štruktúre rozpočtu v programe 3. Doprava. Názov podprogramu 3.1 Výkony vo verejnom záujme sa mení na 3.1. Služby vo verejnom záujme a súčasne sa rušia prvky 3.1.1 a 3.1.2.

Pri zostavovaní návrhu rozpočtu a pri členení príjmov, výdavkov a finančných operácií bola dodržaná platná rozpočtová klasifikácia ustanovená Ministerstvom financií Slovenskej republiky (opatrenie MF SR č. MF/010175/2004-42 z 8. decembra 2004, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v platnom znení).

Návrh rozpočtu sa v súlade s § 10 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy vnútorne člení na bežný rozpočet, na kapitálový rozpočet a na finančné operácie.

Bežný rozpočet roku 2013 pred úpravou o finančné operácie je zostavený ako prebytkový v sume 5 341 000 € a obsahuje bežné príjmy a bežné výdavky. Bežné príjmy podľa § 6 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a podľa platnej rozpočtovej klasifikácie tvoria daňové príjmy (podiel na výnose z dane z príjmov fyzických osôb a výnos dane z motorových vozidiel), nedaňové príjmy (príjmy z podnikania a vlastníctva majetku, administratívne a iné poplatky, úroky z vkladov a iné nedaňové príjmy) a granty a transfery (dary, granty a transfery v rámci verejnej správy a prostriedky z EÚ a SR SR). Bežné výdavky podľa § 8 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a v súlade s platnou rozpočtovou klasifikáciou tvoria výdavky na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania, poistné a príspevok do poisťovní, tovary a služby, bežné transfery. V rámci Úradu KSK (funkčná klasifikácia -oddiel 0.1.1.1.7.) aj výdavky na splácanie úrokov z prijatých úverov.

Bežný rozpočet zahŕňa centrálnu rezervu v sume 200 000 € na financovanie prípadných havárií a iných neočakávaných nutných výdavkov.

Po zohľadnení (odpočítaní) bežných výdavkov financovaných z peňažných fondov (príjmová finančná operácia) v sume 395 165 € (naakumulované prostriedky v rezervnom fonde na projekt Košice – EHMK 2013), predstavuje bežný rozpočet prebytok v sume 5 736 165 € (bežné príjmy v sume 132 869 581 € - 12 133 416 € bežné výdavky financované z bežných príjmov).

Kapitálový rozpočet pred úpravou o finančné operácie je zostavený ako schodkový v sume 2 689 412 €. Obsahuje kapitálové príjmy a kapitálové výdavky. Kapitálové príjmy podľa § 6 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a podľa platnej rozpočtovej klasifikácie tvoria nedaňové príjmy (príjem z predaja majetku) a granty a transfery (dotácia z Environmentálneho fondu, prostriedky z EÚ fondov). Kapitálové výdavky podľa § 8 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a v súlade s platnou rozpočtovou klasifikáciou sú rozpočtované na úrovni hlavnej kategórie 700 Kapitálové výdavky.

Po zohľadnení (odpočítaní) kapitálových výdavkov financovaných z úverov v sume 6 589 357 € a z peňažných fondov 1 577 966 € predstavuje kapitálový rozpočet prebytok 5 477 911 € (kapitálové príjmy v sume 30 775 588 € - 25 297 677 € kapitálové výdavky financované z kapitálových príjmov).

Celkový prebytok hospodárenia po eliminácii výdavkov realizovaných z príjmových finančných operácií (výdavky financované z úverov a z peňažných fondov) je v sume 11 214 076 €, čo predstavuje prebytok bežného rozpočtu po úprave o výdavky financované z peňažných fondov na projekt Košice – EHMK 2013 v sume 5 736 165 € a prebytok kapitálového rozpočtu po úprave o výdavky financované z úveru a z peňažných fondov v sume 5 477 911 €.

Na rok 2013 v návrhu rozpočtu sú rozpočtované výdavkové finančné operácie vo forme splátok istín úverov v sume 5 477 911 €.

V zmysle § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ak je bežný rozpočet alebo kapitálový rozpočet zostavený ako prebytkový, možno prebytok príslušného rozpočtu použiť na úhradu návratných zdrojov financovania.

Splátky istín úverov v sume 5 477 911 € sú plne zabezpečené z vykázaného celkového prebytku hospodárenia po úprave výdavkov financovaných z prijatých úverov a peňažných fondov.

Po úhrade istín úverov z upraveného prebytku predstavuje zostatok prebytku sumu 5 736 165 € (11 214 076 € – 5 477 911 €).

Miera podrobnosti spracovania návrhu rozpočtu stanovená výberom z ekonomickej klasifikácie na úrovni jednotlivých rozpočtovaných odvetví (funkčná klasifikácia), rozpočtovanie výdavkov na programy, podprogramy, prvky, projekty, zámery, ciele a merateľné ukazovatele sú určené v zásadách tvorby rozpočtu, rozpočtových opatrení a pravidiel rozpočtového hospodárenia KSK, schválených Zastupiteľstvom KSK uznesením č. 15/2010 (ďalej len zásady tvorby rozpočtu KSK).

Pre odvetvia 01.1.1.7 Vyššie územné celky (Úrad KSK, Spoločné financovanie a Správa záväzkov a pohľadávok KSK), 04.5 Doprava, 08.2 Kultúrne služby, 09. Vzdelávanie, 10 Sociálne zabezpečenie je návrh rozpočtu zostavený v štruktúre a na úrovni výberu ekonomickej klasifikácie určenej v zásadách tvorby rozpočtu KSK.

V návrhu rozpočtu sú výdavky rozpísané na 7 programov, 30 podprogramov a 1 projekt, vrátane stanovenia zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov podľa zásad tvorby rozpočtu KSK.

Predložený návrh rozpočtu obsahuje záväzné ukazovatele rozpočtu určené podľa zásad tvorby rozpočtu KSK, a to:

- Príjem rozpočtu (vrátane príjmových finančných operácií) – rozpočtovaný na úroveň hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie je v návrhu rozpočtu uvedený v tabuľkovej časti v prílohe č. 2 Bežné príjmy, prílohe č. 3 Kapitálové príjmy a prílohe č. 4 Príjmové a výdavkové finančné operácie.
- Limit výdavkov (vrátane výdavkových finančných operácií) – rozpočtovaný pre všetky odvetvia na úroveň hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie je v návrhu rozpočtu uvedený v tabuľkovej časti v prílohe č. 5 Bežné výdavky, prílohe č. 6 Kapitálové výdavky a prílohe č. 4 Príjmové a výdavkové finančné operácie. Výdavky rozpočtované pre odvetvia 01.1.1.7 Vyššie územné celky (Úrad KSK a Správa záväzkov a pohľadávok KSK), 08.2 Kultúrne služby, 10 Sociálne zabezpečenie na úroveň kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie 610 Mzdy, platy, služobné príjmy ... sú v návrhu rozpočtu uvedené v prílohe č. 9 Rozpis rozpočtu výdavkov na rok 2013 v programoch Samospráva a vzťahy s verejnosťou, Podporné činnosti programov KSK, a v podprograme Metodika preneseného výkonu štátnej správy pre odvetvie 01.1.1.7 Vyššie územné celky, v prílohe č. 11 Rozpis rozpočtu výdavkov na rok 2013 v programe

Kultúra pre 08.2 Kultúrne služby a v prílohe č. 14 Rozpis rozpočtu výdavkov na rok 2013 v programe Sociálne služby pre 10 Sociálne zabezpečenie.

- Limit výdavkov na jednotlivé investičné akcie – rozpočtované v textovej časti návrhu rozpočtu v rámci jednotlivých programov: 2. Komunikácie, podprogram 2.1 Správa, bežná a zimná údržba ciest a mostov a podprogram 2.2 Projekty z fondov EÚ, 4. Kultúra, podprogram 4.3. Projekty z fondov EÚ a projekt Košice – EHMK 2013, 7. Sociálne služby, podprogram 7.1 Sociálne služby poskytované OvZP KSK a podprogram 7.3 Projekty z fondov EÚ a 8. Podporné činnosti programov KSK, podprogram 8.6 Projekty z fondov EÚ.
- Limit výdavkov rozpočtu KSK na jednotlivé programy – rozpočtovaný záväzne na jednotlivé programy a nezáväzne na podprogramy a projekty, je uvedený v prílohe č. 7 Výdavky KSK v programoch.

Na základe vyššie uvedeného konštatujem, že návrh rozpočtu Košického samosprávneho kraja na roky 2013 - 2015 je zostavený v súlade s čl. 9 ods. 1 ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti, §§ 9 a 10 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a v súlade so zásadami tvorby rozpočtu KSK.

3. Posúdenie príjmovej časti návrhu rozpočtu

V návrhu rozpočtu na rok 2013 sa predpokladá, že Košický samosprávny kraj dosiahne celkové príjmy v sume 163 645 169 €, z toho bežné príjmy v sume 132 869 581 € a kapitálové príjmy v sume 30 775 588 €.

Z hľadiska medziročného vývoja očakávaná skutočnosť príjmov v rozpočte na rok 2012 je vyššia oproti skutočnosti roku 2011 o sumu 11 914 981 €. Návrh rozpočtu príjmov na rok 2013 je vyšší oproti očakávanej skutočnosti rozpočtu príjmov na rok 2012 o sumu 2 850 084 €.

Košický samosprávny kraj pri zostavovaní svojho rozpočtu zohľadnil prognózy zverejnené ministerstvom financií Výborom pre daňové prognózy a Výborom pre makroekonomické prognózy.

Makroekonomické predpoklady sú postavené na prognóze, ktorá bola prezentovaná na 28. zasadnutí Výboru pre makroekonomické prognózy dňa 12.9.2012. Na základe tejto prognózy ministerstvo financií ponechalo odhad rastu HDP v roku 2012 tak, ako bolo prezentované v prognóze v júni, t.j. na 2,5 %. V roku 2013 sa očakáva rast HDP na úrovni 2,1 %.

V porovnaní so schváleným rozpočtom verejnej správy na roky 2012 a 2014 sa výrazne menia legislatívne predpoklady pri takmer všetkých daňových a odvodových príjmoch s výnimkou dane z pridanej hodnoty a väčšiny spotrebných daní. Na základe legislatívnych zmien už schválených NR SR, alebo pripravených na schválenie sa očakáva nárast príjmov na dani z príjmov fyzických osôb, tým aj príjmov v rozpočtoch vyšších územných celkov.

Aktualizácia strednodobej prognózy daňových príjmov a príjmov z poistného, bez zahrnutia konsolidačných opatrení neschválených Národnou radou SR bola členmi Výboru pre daňové prognózy označená ako realistická.

Daňové príjmy rozpočtované na rok 2013 v sume 70 311 863 € sú tvorené z dane z príjmov fyzických osôb v sume 58 011 863 € a z dane z používania tovarov a z povolenia na výkon činností (daň z motorových vozidiel) v sume 12 300 000 €.

Rozpočtované príjmy z dane z príjmov fyzických osôb vzhľadom na vyššie uvedený odhad možno hodnotiť ako realistický odhad.

Príjmy z používania tovarov a z povolenia na výkon činností (daň z motorových vozidiel) sú rozpočtované oproti roku 2013 (očakávaná skutočnosť roku 2012) nižšie o 100 000 €.

Nedaňové bežné príjmy sú rozpočtované na rok 2013 v sume 8 155 019 €, t. j. o sumu 368 418 € vyššiu oproti očakávanej skutočnosti v roku 2012. S nárastom príjmov oproti očakávanej skutočnosti roku 2012 sa v návrhu rozpočtu počíta v zariadeniach sociálnych služieb z dôvodu úprav úhrad poplatkov za poskytované služby, a to o sumu 426 576 € a poklesom príjmov v školách a školských zariadeniach o sumu 93 344 €.

Vzhľadom na doterajší vývoj plnenia nedaňových príjmov a vzhľadom na použitie zásady opatrnosti pri rozpočtovaní bežných nedaňových príjmov je možné považovať odhad nedaňových príjmov za reálny.

Riziko nenaplnenia nedaňových príjmov nebude mať vplyv na vyčíslenie výsledku hospodárenia KSK, pretože v prípade nenaplnenia príjmov zo strany rozpočtových organizácií (príjmy budú mať rozpísané ako záväzný ukazovateľ) sú povinné v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy v sume nenaplnených príjmov viazať výdavky.

Kapitálové nedaňové príjmy z predaja majetku sú v návrhu rozpočtu na rok 2013 rozpočtované o sumu 782 177 € vyššiu oproti očakávanej skutočnosti na rok 2012.

Rozpočet v kategórií granty a transfery pre rok 2013 v bežnom rozpočte v sume 54 402 699 € je tvorený z prostriedkov na granty na činnosť VÚC v sume 227 795 €, a projektov z fondov EÚ v sume 1 539 504 €, a transferov v rámci verejnej správy v sume 52 635 400 €, v tom na činnosť VÚC v sume 85 000 €, na prenesené kompetencie štátu v odvetví školstva v sume 52 400 400 € a dotácie zo štátneho rozpočtu pre odvetvie sociálnych služieb v sume 150 000 €.

V kapitálových grantoch a transferoch v sume 29 400 042 € sú rozpočtované prostriedky z Environmentálneho fondu pre zariadenia sociálnych služieb v sume 677 859 €, a prostriedky z fondov EÚ na financovanie investičných projektov na činnosť VÚC v sume 4 995 190 €, na dopravu v sume 2 650 097 €, kultúrne zariadenia v sume 13 669 691 €, na školy a školské zariadenia v sume 1 707 921 € a zariadenia sociálnych služieb v sume 5 699 284 €.

Prostriedky na financovanie z prostriedkov EÚ a ŠR SR je možné rozpočtovať na základe už schválených projektov a predpokladu úspešnosti predkladaných projektov. Dotácie v oblasti školstva na prenesené kompetencie je možné rozpočtovať na základe predpokladaných noriem a východísk ŠR SR pre rok 2013.

Vzhľadom na doterajší vývoj týchto príjmov a akceptácii zásady opatrnosti je možné hodnotiť uvedené sumy za realistické.

4. Posúdenie výdavkovej časti návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu bežných a kapitálových výdavkov je zostavený na tri rozpočtové roky, z ktorých záväzné sú rozpočtované výdavky roka 2013 a predpokladané čerpanie výdavkov v roku 2013 je vo výške 160 993 581 €.

Najväčší podiel na celkových výdavkoch podľa ekonomickej klasifikácie majú bežné výdavky – hlavná kategória 600. Návrh rozpočtu na rok 2013 zaznamenáva oproti návrhu rozpočtu na rok 2012 pokles bežných výdavkov o 3,61 % (-4 775 693 €). V návrhu rozpočtu na rok 2013 bežné výdavky sú rozpočtované vo výške 127 528 581 €, ktoré predstavujú v roku 2013 na celkových výdavkoch 79,21 % podiel.

Kapitálové výdavky (hlavná kategória 700) majú na celkových výdavkoch 20,79 % podiel. Kapitálové výdavky sú rozpočtované vo výške 33 465 000 €, čo predstavuje v porovnaní s návrhom rozpočtu na rok 2012 vyššiu čiastku o 10 092 224 €.

Programový rozpočet rozdeľuje výdavky rozpočtu KSK do jednotlivých programov a jeho podprogramov. Je to transparentný systém, ktorý zdôrazňuje vzťah medzi rozpočtovými výdavkami a očakávanými výstupmi a výsledkami realizovaných rozpočtových programov. Programovú štruktúru tvoria programy a podprogramy. Návrh rozpočtu výdavkov na rok 2013 pozostáva z programov uvedených v nasledujúcej tabuľke:

P.č.	Programy	Návrhy rozpočtov v € na roky			2013/2012
		2011	2012	2013	%
1	Samospráva a vzťahy s verejnosťou	* 34 014 911	910 819	1 051 424	115,43
2	Komunikácie	10 874 933	16 522 613	17 088 862	103,42
3	Doprava	12 364 019	13 354 988	13 060 000	97,79
4	Kultúra	5 820 000	17 796 117	22 629 168	127,16
5	Vzdelávanie	60 636 000	62 189 200	61 745 100	99,29
6	Šport	0	0	0	
7	Sociálne služby	21 710 000	28 768 111	28 635 674	99,54
8	Podporné činnosti programov KSK	13 427 039	16 135 202	16 783 353	104,02
	Spolu:	158 846 902	155 677 050	160 993 581	103,42

* Poznámka: V roku 2011 program 1 obsahoval všetky projekty z fondov EÚ, v rokoch 2012 a 2013 sú projekty z EÚ fondov rozpočtované v jednotlivých programoch ako samostatné podprogramy.

Programový rozpočet obsahuje návrh výdavkov na rok 2013 v programovom členení takto:

1. **Program Samospráva a vzťahy s verejnosťou** zahŕňa podprogramy:

1.1. **Zastupiteľstvo KSK**, v ktorom sú rozpočtované bežné výdavky vo výške 510 875 € a sú určené na materiálne zabezpečenie zasadnutí komisií a zastupiteľstva, na odmeny a odvody pre poslancov a členov komisií, na cestovné náhrady, na zabezpečenie a realizáciu každoročne udeľovaných verejných ocenení. Z uvedenej sumy finančné prostriedky vo výške 25 000 € sú určené na realizáciu volieb do samosprávnych orgánov v roku 2013. Výdavky v návrhu rozpočtu na rok 2013 sú oproti návrhu rozpočtu na rok 2012 vyššie o 4,82 % (23 491 €).

1.2. **Cestovný ruch** – bežné výdavky tohto podprogramu sú rozpočtované na rok 2013 vo výške 170 000 €. Oproti návrhu rozpočtu na rok 2012 sú rozpočtované výdavky vyššie o 112,50 % (90 000 €). Bežné výdavky v cestovnom ruchu sú rozpočtované na propagačné materiály, na konferencie a workshopy. Ďalej na rôzne iné aktivity v cestovnom ruchu vo výške 20 000 € a na organizačné zabezpečenie a činnosť novovznikajúcej Krajskej organizácie cestovného ruchu je rozpočtovaných 150 000 €.

1.3. **Propagácia a vzťahy s verejnosťou** - podprogram zahŕňa výdavky vo výške 100 000 € na informovanie o činnosti, aktivitách a o realizácii základných kompetencií KSK prostredníctvom relácie Magazín KSK v lokálnych televíziách

a vydávaním prílohy Župné novinky v denníku Korzár. Súčasťou podprogramu je spolupráca so Slovenským syndikátom novinárov, s TASR a zabezpečovanie dokumentácie o činnosti kraja. V porovnaní s návrhom rozpočtu na rok 2012 je rozpočtovaných v návrhu rozpočtu na rok 2013 viac o 12,99 % (11 500 €).

- 1.4. **SO/RO** – finančné prostriedky sú rozpočtované vo výške 270 549 €, ktoré sú určené na výkon delegovaných právomocí z riadiaceho orgánu pre pracovníkov SO/RO. Väčšina rozpočtovaných výdavkov podlieha refundácií riadiacim orgánom podľa Zmluvy o financovaní činností SO/RO pre ROP. V porovnaní s návrhom rozpočtu na rok 2012 dochádza k zvýšeniu rozpočtovaných výdavkov na rok 2013 o 6,12 % (15 614 €).

2. Program Komunikácie zahŕňa podprogramy:

- 2.1. **Správa, bežná a zimná údržba ciest a mostov** – v tomto podprogramme sú bežné výdavky rozpočtované vo výške 12 912 600 € a sú určené na mzdy, poistné a príspevok do poisťovní. Ďalej na prevádzkové výdavky na činnosti spojené so správou a údržbou ciest II. a III. triedy potrebné na zvyšovanie bezpečnosti cestnej premávky, ktorú zabezpečuje Správa ciest KSK a výdavky na realizáciu splátok záväzkov a odkúpených pohľadávok za stavebné úpravy ciest vo vlastníctve KSK (PPP projekty) vyplývajúcich z uzatvorených zmlúv a dodatkov týchto zmlúv. Zámerom tohto podprogramu sú kvalitné, bezpečné a udržiavané cesty počas celého roka. Bežné výdavky v tomto podprogramme sú vyššie o 5,38 % (659 123,- €) ako boli rozpočtované v návrhu na rok 2012. V kapitálových výdavkoch tohto podprogramu sú rozpočtované výdavky na splátky PPP projektu vo výške 1 339 869 € a výdavky na rekonštrukciu cesty II/535 v katastrálnom území obce Mlynky vo výške 647 938 €. V tomto podprogramme dochádza oproti návrhu rozpočtu na rok 2012 k zvýšeniu rozpočtovaných prostriedkov o 1 851 318 € (v roku 2012 bdo v návrhu rozpočtu rozpočtovaných iba 136 489 €).
- 2.2. **Projekty z fondov EÚ** – kapitálové výdavky podprogramu Projekty z fondov EÚ sú rozpočtované vo výške 2 188 455 € na projekty Cesty KSK 6 až 10, pričom ide o projekty zamerané na rekonštrukciu a modernizáciu ciest II. a III. triedy v Košickom kraji a na rekonštrukciu ciest po povodniach. Oproti návrhu rozpočtu na rok 2012 dochádza k zníženiu rozpočtovaných kapitálových prostriedkov, a to o 47,04 % (- 1 944 192 €).

3. Program Doprava zahŕňa podprogramy:

- 3.1. **Služby vo verejnom záujme** - zahŕňa bežné výdavky vo výške 13 060 000 € na úhradu straty, ktorá vzniká dopravcom z poskytovania služieb vo verejnom záujme a organizovanie regionálnej verejnej osobnej dopravy. Na rok 2013 sú v porovnaní s návrhom rozpočtu na rok 2012 rozpočtované výdavky nižšie o 2,21% (- 294 988 €). Vzhľadom na cca 80 %-né krytie požiadavky dopravcov na úhrady na služby vo verejnom záujme v pravidelnej autobusovej doprave, ale aj doterajší vývoj cien pohonných hmôt a výberu tržieb, závislých od počtu cestujúcich, je dodržanie výdavkov v tomto programe rizikovým faktorom. Je predpoklad, že tak ako v predchádzajúcich rokoch, bude nutné výpadok realizovať z prípadného prebytku rozpočtového hospodárenia za rok 2012.

4. Program Kultúra zahŕňa podprogramy:

- 4.1. **Prevádzka kultúrnych zariadení** – tento podprogram zahŕňa výdavky vo výške 5 356 882 € na mzdy, poistné a príspevok do poisťovní a výdavky na prevádzku, ktoré sú nevyhnutne potrebné na udržanie chodu organizácií. V návrhu rozpočtu na rok 2013 dochádza oproti návrhu rozpočtu na rok 2012 k zvýšeniu o 0,94 % (50 000 €).
- 4.2. **Kultúrne aktivity a kultúrne dedičstvo** – bežné výdavky sú rozpočtované vo výške 210 000 €, a to na naštudovanie inscenácií, výstavnú činnosť, rozšírenie knižničného fondu, realizáciu festivalov a ťažiskových podujatí, ošetrovanie zbierok a na spolufinancovanie projektov, ktoré budú podporené štátnymi dotáciami. Oproti návrhu rozpočtu na rok 2012 dochádza k zníženiu rozpočtovaných prostriedkov o 40 % (- 140 000 €).
- 4.3. **Projekty z fondov EÚ** – bežné výdavky podprogramu sú rozpočtované vo výške 5 400 € a ide o finančné prostriedky určené na prefinancovanie bežných výdavkov, ktoré sa vyskytujú v rámci investičných projektov. V návrhu rozpočtu na rok 2012 bežné výdavky neboli rozpočtované. Kapitálové výdavky sú rozpočtované vo výške 5 856 207 € na projekty realizované v rámci Regionálneho operačného programu, pričom sa predpokladá implementácia nasledovných projektov: rekonštrukcia historickej sály Východoslovenskej galérie, rekonštrukcia historickej účelovej budovy Východoslovenského múzea, Letohrádok Dardanely – revitalizácia areálu hudobného múzea, Dom tradičnej ľudovej kultúry Gemera. Dochádza k výraznému poklesu rozpočtovaných kapitálových prostriedkov na rok 2013 oproti návrhu na rok 2012, a to o 48,58 % (- 5 533 028 €), ale je nutné poukázať na predpokladané kapitálové výdavky v rámci projektu Košice –EHMK 2013.

Projekt Košice – Európske hlavné mesto kultúry 2013 – bežné výdavky projektu sú rozpočtované vo výške 550 041,- €, z ktorých finančné prostriedky vo výške 387 541 € budú použité na realizáciu projektov v zmysle VZN č. 9/2011 o poskytovaní dotácií a účelových finančných prostriedkov z rozpočtu KSK v rámci programu Terra Incognita a na výdavky súvisiace so zabezpečením, programom a propagáciou EHMK. Suma 162 500 € je rozpočtovaná na prefinancovanie bežných výdavkov, ktoré sa vyskytujú v rámci investičných projektov. Oproti návrhu rozpočtu v roku 2012 dochádza v návrhu rozpočtu na rok 2013 k zníženiu bežných výdavkov o 26,66 % (- 199 959 €).

Kapitálové výdavky neboli v návrhu rozpočtu na rok 2012 vôbec zahrnuté, ale v návrhu rozpočtu na rok 2013 sú rozpočtované vo výške 10 650 638 € na prefinancovanie výdavkov jednotlivých projektov v rámci Ostrovov kultúry (otvorená zóna 1 – historická účelová budova Východoslovenského múzea Košice, otvorená zóna 2 – Východoslovenská galéria, otvorená zóna 3 – Bábkové divadlo v Košiciach, zóna 4 – Nádvorie Barkóczyho paláca, knižnica, otvorená zóna 5 – Verejná knižnica Jána Bocatia, otvorená zóna 6 – Divadlo Thália, ulička remesiel – Lapidárium a exteriérová prezentácia remesiel).

5. Program vzdelávanie zahŕňa podprogramy:

- 5.1. **Metodika preneseného výkonu štátnej správy** – tento podprogram zahŕňa výdavky spojené s preneseným výkonom štátnej správy na obce a samosprávne kraje vo výške 60 000,- € pre pracovníkov odboru školstva Úradu KSK. V tomto podprogramme sú

bežné výdavky v návrhu rozpočtu na rok 2013 oproti návrhu rozpočtu na rok 2012 znížené o 3,23 % (- 2 000 €).

- 5.2. **Gymnázia** – bežné výdavky vo výške 13 738 700,- € sú rozpočtované na zabezpečenie prevádzky a činností gymnázií. Bežné výdavky v návrhu rozpočtu na rok 2013 oproti návrhu rozpočtu na rok 2012 sú znížené o 0,74 % (- 102 400 €).
- 5.3. **Stredné odborné školy** – bežné výdavky vo výške 36 792 400,- € sú určené na zabezpečenie prevádzky a činností stredných odborných škôl. V návrhu rozpočtu na rok 2013 sú výdavky oproti návrhu rozpočtu na rok 2012 znížené o 1,49 % (- 558 100 €).
- 5.4. **Konzervatória** - bežné výdavky vo výške 2 531 100 € sú určené na zabezpečenie prevádzky a činností konzervatória a sú takmer na rovnakej úrovni ako v návrhu rozpočtu na rok 2012.
- 5.5. **Školské internáty** - bežné výdavky vo výške 3 740 400 € sú určené na zabezpečenie prevádzky a činností školských internátov a sú navýšené iba o 0,79 % (29 300 €) oproti návrhu rozpočtu na rok 2012.
- 5.6. **Zariadenia školského stravovania** - bežné výdavky vo výške 2 645 800 € sú určené na zabezpečenie prevádzky zariadení školského stravovania. Tento podprogram je navýšený oproti návrhu rozpočtu na rok 2012 o 7,54 % (185 500 €).
- 5.7. **Záujmová činnosť** - bežné výdavky vo výške 288 500 € sú určené na zabezpečenie prevádzky a činnosti centra voľného času a školského klubu detí. Navýšenie finančných prostriedkov v návrhu rozpočtu na rok 2013 oproti návrhu rozpočtu na rok 2012 je minimálne, a to iba o 1,76 % (5 000 €).
- 5.8. **Školy v prírode** - bežné výdavky vo výške 175 800 € sú určené na zabezpečenie prevádzky a činností školy v prírode. Navýšenie v návrhu rozpočtu oproti návrhu rozpočtu na rok 2012 je 5,90 % (9 800 €).
- 5.9. **Jazykové školy** - v tomto podprogrme zaznamenávame oproti návrhu rozpočtu na rok 2012 pokles o 2,00 % (- 7 000 €). Bežné výdavky na rok 2013 vo výške 342 400 € sú určené na zabezpečenie prevádzky a činností jazykových škôl.
- 5.10. **Projekty z fondov EÚ** – zahŕňa bežné výdavky vo výške 150 000 € určené na spolufinancovanie a predfinancovanie neinvestičných projektov z fondov EÚ. Projekty z fondov EÚ sú rozpočtované v návrhu rozpočtu na rok 2013 oproti návrhu rozpočtu na rok 2012 o 25,00 % nižšie (-50 000 €).
- 5.11. **Podporná činnosť v školstve** – bežné výdavky boli rozpočtované vo výške 1 280 000 € a to na financovanie základných umeleckých škôl, jazykových škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti cirkevných a súkromných zriaďovateľov vo výške 1 000 000 €, plánovaný zisk z podnikateľskej činnosti škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK vo výške 80 000,- €, objem finančných prostriedkov vo výške 200 000,- € je určený na prípadné schválenie valorizácie zamestnancov školstva v originálnych kompetenciách na odstupné, odchodné a iné nevyhnutné výdavky. Návrh rozpočtu v roku 2013 oproti návrhu rozpočtu v roku 2012 je vyšší o 3,58 % (44 200 €).
6. **Program Šport** – v tomto programe výdavky neboli rozpočtované, rovnako ako aj v predchádzajúcom roku.
7. **Program Sociálne služby** zahŕňa podprogramy:

- 7.1. **Sociálne služby poskytované organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK** – bežné výdavky tohto podprogramu predstavujú čiastku 15 303 294 €. Návrh rozpočtu bežných výdavkov na rok 2013 oproti návrhu rozpočtu na rok 2012 je vyšší o 3,14 % (466 601 €). Kapitálové výdavky sú rozpočtované v sume 713 536 €, a to na financovanie projektov zaradených do podporného programu Environmentálneho fondu v rámci Zelenej investičnej schémy 2013 pre zariadenia ANIMA Michalovce na zateplenie obvodových stien a strechy a pre SUBSIDIUM Rožňava na zateplenie obvodových stien, výmenu okien a solárne kolektory. V návrhu rozpočtu na rok 2012 neboli rozpočtované žiadne kapitálové výdavky v tomto podprograme.
- 7.2. **Sociálne služby poskytované inými subjektmi** – tento podprogram zabezpečuje financovanie sociálnych služieb poskytovaných neverejnými a inými verejnými poskytovateľmi. Pre neverejných poskytovateľov je rozpočtovaná čiastka 6 300 000 € a pre iných verejných poskytovateľov je rozpočtovaná čiastka 20 000 €, ktorá by mala zabezpečiť prefinancovanie sociálnych služieb občanom KSK umiestneným v zariadeniach sociálnych služieb v iných samosprávnych krajoch. Bežné výdavky v návrhu rozpočtu na rok 2013 sú oproti návrhu rozpočtu na rok 2012 nižšie o 12,43 % (- 897 000 €).
- 7.3. **Projekty z fondov EÚ** – bežné výdavky podprogramu sú rozpočtované vo výške 7 305 € a predstavujú finančné prostriedky na prefinancovanie bežných výdavkov vyskytujúcich sa v rámci investičných projektov. Bežné výdavky v návrhu rozpočtu na rok 2012 neboli rozpočtované. Kapitálové výdavky sú rozpočtované vo výške 6 291 539 €, sú nižšie oproti návrhu rozpočtu na rok 2012 o 6,30 % (- 422 879 €) a predstavujú finančné prostriedky na prefinancovanie projektov DSS RAMIREZ – Domov sociálnych služieb Rakovec, TIS – Technická inovácia služieb zariadenia pre seniorov a Domova sociálnych služieb, Skladná ul. Košice, rekonštrukciu, modernizáciu a zvýšenie energetickej účinnosti ZpS a DSS Trebišov, rekonštrukciu a modernizáciu objektu DSS Prakovce – Matilda Huta, DOMKO – rekonštrukciu zariadenia sociálnych služieb, Park Mládeže Košice.
8. **Program Podporné činnosti programov KSK** zahŕňa podprogramy:
- 8.1. **Prevádzka Úradu KSK** – návrh bežných výdavkov na rok 2013 na podprogram Prevádzka Úradu KSK je v sume 485 070 €. Tieto výdavky sú určené na zabezpečenie funkčného a bezproblémového fungovania Úradu KSK, a to v oblasti materiálneho zabezpečenia energiami, vodou, komunikáciami, materiálom, interiérovým vybavením, prevádzkovou a telekomunikačnou technikou, na autoprevádzku, údržbu a služby. V porovnaní s návrhom rozpočtu na rok 2012 dochádza k miernemu navýšeniu finančných prostriedkov o 1,58 % (7 558 €).
- 8.2. **Rozvoj informačných a komunikačných technológií** – finančné prostriedky v návrhu rozpočtu na rok 2013 sú rozpočtované vo výške 566 525 € na zabezpečenie funkčnosti a bezpečnosti infraštruktúry, na zabezpečenie implementácie nových aplikácií a informačných a komunikačných technológií siete VUC NET, na zabezpečenie obnovy a opravy informačnej techniky a vykonanie auditu. Tieto bežné výdavky sú rozpočtované v návrhu rozpočtu na rok 2013 oproti návrhu rozpočtu na rok 2012 vyššie o 19,77 % (93 517 €).

- 8.3. **Správa majetku** – bežné výdavky v podprograme Správa majetku sú rozpočtované vo výške 2 026 000 €. Z toho čiastka vo výške 1 130 000 € predstavuje zmluvnú odmenu za výkon správy majetku KSK pre obchodné spoločnosti, ktoré spravujú časť majetku samosprávneho kraja. Ďalšie finančné prostriedky sú určené na zabezpečenie efektívneho využívania nehnuteľného a hnutel'ného majetku kraja, na úhradu výdavkov poistenia vozového parku a majetku, výdavky na daň z nehnuteľnosti i daň z príjmu pri predaji prebytočného majetku kraja, na znalecké posudky, geometrické plány... V porovnaní s návrhom rozpočtu na rok 2012 sú navrhované finančné prostriedky v tomto podprograme nižšie o 12,03 % (- 277 150 €).
- 8.4. **Podporná činnosť – správa kraja** – v tomto podprograme je rozpočet bežných výdavkov vo výške 4 600 127 €, čo je v porovnaní s návrhom rozpočtu na rok 2012 menej o 21,68 % (1 273 206 €). Výdavky sú určené na mzdy zamestnancov Úradu KSK, poistné a príspevky zamestnávateľa do poisťovní, výdavky na podporu činností v oblasti kultúry, zdravotníctva a krízového riadenia, príspevok pre Agentúru na podporu regionálneho rozvoja Košice, výdavky na odstupné, odchodné, nemocenské dávky... Centrálna rezerva vo výške 200 000 € je určená na financovanie výdavkov, ktoré vyplynú z prípadných havárií a na iné neočakávané nutné výdavky, ktorá je nižšia o 60,00 % (- 300 000 €) ako bola rozpočtovaná v návrhu rozpočtu na rok 2012.
- 8.5. **Splácanie úrokov a záväzkov** – bežné výdavky sú rozpočtované vo výške 1 694 619 € na splátky záväzkov nemocníc – príspevkových organizácií, na prevádzkové výdavky Správy záväzkov a pohľadávok Košice, na splátky úrokov z úveru z Európskej investičnej banky a úrokov z úveru na financovanie investičných projektov z fondov EÚ, na financovanie záväzku voči bankám vyplývajúceho z úrokových swapov, ktoré sú nástrojom riadenia úrokového rizika. V porovnaní s návrhom rozpočtu na rok 2012 sú navrhované finančné prostriedky v podprograme nižšie o 33,90 % (-869 291 €).
- 8.6. **Projekty z fondov EÚ** – bežné výdavky podprogramu sú rozpočtované vo výške 1 434 194 € a sú oproti návrhu rozpočtu na rok 2012 nižšie o 51,29 % (1 510 108 €). Kapitálové výdavky sú rozpočtované vo výške 5 776 818 € a oproti návrhu rozpočtu na rok 2012 sú vyššie o sumu 4 776 831 €. V roku 2013 sa počíta s pokračovaním implementácie projektu Elektronizácia služieb VÚC KSK v rámci Operačného programu informatizácia spoločnosti a so začatím implementácie projektu Zriadenie cezhraničných cyklotrás spájajúcich obce v regióne Veľkého Miliča s využitím jestvujúcich ciest a ich obnova.

Celkové výdavky sú rozdelené na bežné výdavky a kapitálové výdavky.

Z analýzy bežných výdavkov podľa programov vyplýva, že s výnimkou programu Samospráva a vzťahy s verejnosťou a programu Komunikácie je návrh rozpočtu bežných výdavkov na rok 2013 značne reštriktívny. Najvyššia reštrikcia v návrhu rozpočtu pri bežných výdavkoch je v programe Podporné činnosti programov KSK, kde zaznamenávame oproti návrhu rozpočtu na rok 2012 pokles o sumu 4 128 680 €.

Návrh rozpočtu odhaduje kapitálové výdavky vo výške 33 465 000 €. Navýšenie kapitálových výdavkov je v programoch Kultúra (o sumu 5 117 610 €), Sociálne služby (o sumu 290 657 €) a Podporné činnosti programov KSK (o sumu 4 776 831 €).

S kapitálovými výdavkami sa vôbec nepočíta v programoch Samospráva a vzťahy s verejnosťou, Doprava, Vzdelávanie a Šport.

Na základe vyššie uvedenej analýzy návrhu rozpočtu bežných výdavkov na rok 2013 konštatujem, že bežné výdavky sú rozpočtované reštriktívne, avšak ich výšku vo vzťahu k daňovým príjmom a transferovým platbám je možné hodnotiť ako primeranú.

Je potrebné klásť dôraz na dodržiavanie rozpočtovej disciplíny všetkých subjektov, ktoré sa podieľajú na rozpočtovom procese. Schválený návrh rozpočtu na rok 2013 si bude vyžadovať od všetkých subjektov rozpočtového hospodárenia KSK hospodárenie s verejnými prostriedkami v úspornom režime, predovšetkým, čo sa týka bežných výdavkov. Výšku kapitálových výdavkov vo vzťahu k príjmom je možné hodnotiť ako primeranú.

5. Zhodnotenie finančných operácií

Súčasťou návrhu rozpočtu roku 2013 sú finančné operácie, prostredníctvom ktorých sa v súlade s § 10 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a podľa platnej rozpočtovej klasifikácie vykonávajú prevody peňažných fondov a realizujú návratné zdroje financovania a ich splácanie.

Finančné operácie sú rozpočtované v príjmovej časti v sume 8 562 488 € a výdavkové finančné operácie v sume 5 477 911 €.

Príjmové finančné operácie tvorí príjem úverov v sume 6 589 357 € (úver na financovanie nákladov realizovaných investičných projektov z fondov EÚ v sume 5 941 419 € a úver na rekonštrukciu cesty II/535 v obci Mlynky v sume 647 938 €) a prevod prostriedkov z peňažných fondov v sume 1 973 131 € (prostriedky akumulované v rezervnom fonde na úhradu bežných výdavkov na projekt Košice – EHMK 2013 v sume 395 165 € a na úhradu kapitálových výdavkov v sume 1 577 966 €).

Výdavkové finančné operácie v celkovej sume 5 477 911 € tvorí splátka istiny úveru od Európskej investičnej banky v sume 1 339 252 € a splátka istín tuzemských úverov v sume 4 138 659, z toho splátka istiny úveru na financovanie projektov z fondov EÚ v sume 3 899 945 € a úveru na rekonštrukciu cesty II/535 v obci Mlynky v sume 238 714 €.

6. Zverejnenie návrhu rozpočtu

Dňa 28.11.2012 bol v súlade s § 9 ods. 3. zákona 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov návrh rozpočtu Košického samosprávneho kraja na roky 2013 – 2015 zverejnený, čím bola dodržaná povinnosť, aby návrh rozpočtu samosprávneho kraja bol verejne prístupný pred jeho schválením najmenej 15 dní.

Návrh rozpočtu bol v súlade s časťou 1 písm. a) ods. 16 zásad tvorby rozpočtu KSK zverejnený vyvesením na úradnej tabuli, ktorá je umiestnená v sídle Úradu KSK, Námestie Maratónu mieru č. 1, Košice a na internetovej stránke Košického samosprávneho kraja.

7. Záver

Stanovisko hlavného kontrolóra KSK k rozpočtu na roky 2013 - 2015 je zamerané najmä na posúdenie súladu návrhu rozpočtu so zákonom o rozpočtových pravidlách, zásadami tvorby rozpočtu KSK, na identifikáciu prípadných rizík a rezerv plnenia rozpočtovaných

príjmov a rozpočtovaných výdavkov, ako aj hospodárnosť a efektívnosť rozpočtovaných finančných prostriedkov.

Vzhľadom na prijatie ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti, ktorý významne ovplyvňuje rozpočtový proces, je vhodné poukázať na:

- Významné riziko pri tvorbe rozpočtu na nasledujúce rozpočtové roky v dôsledku možnosti limitovania výdavkov na úrovni predchádzajúceho rozpočtového roka (čl. 12 ods. 5 písm. d) a ods. 6 písm. b) citovaného ústavného zákona).

Riziko pri rozpočtovaní výdavkov na rok 2014 a nasledujúce roky spočíva v zafixovaní výdavkov na úrovni roka 2013 v prípade, ak pomerový ukazovateľ dlhu ku HDP dosiahne úroveň 55 %.

Podľa čl. 12 ods. 5 písm. d) ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti ak výška dlhu dosiahne 55 % podielu na hrubom domácom produkte a zároveň nedosiahne 57 % podielu na hrubom domácom produkte, okrem realizácie postupu podľa odseku 4 obec a vyšší územný celok sú povinní schváliť rozpočet na nasledujúci rozpočtový rok s výdavkami maximálne vo výške výdavkov rozpočtu predchádzajúceho rozpočtového roka okrem výdavkov na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami a výdavkov na financovanie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie.

Udržanie pomerového ukazovateľa dlhu verejnej správy na HDP v roku 2013 pod úrovňou 55 % je závislé nielen od dodržania plánu konsolidácie verejných financií – dodržanie plánovaného deficitu štátneho rozpočtu a príspevok samospráv pri dodržaní podpísaného memoranda, čo predstavuje vnútorné faktory, na ktoré ma SR vplyv zodpovednou rozpočtovou politikou, ale je v značnej miere závislé aj od výšky HDP, čo vzhľadom na otvorenosť ekonomiky SR je významný externý faktor (vplyv vonkajšieho prostredia).

V súvislosti s pomenovaním rizika udržania ukazovateľa dlhu verejnej správy na HDP pod 55 % je potrebné poukázať, že v návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2013-2015 (schválený vládou SR) je prognózovaný dlh na HDP na rok 2013 v hodnote 54,9 % a to pri odhade rastu HDP na rok 2013 na úrovni 2,1 %. Je však všeobecne známe, že SR v tomto roku zaznamenala rast HDP (predpoklad na rok 2012 je 2,5 %) vďaka zahraničnému obchodu (produkcia nových modelov automobilov), pričom vývoj v zahraničí je čoraz viac ovplyvňovaný nepriaznivým vývojom v periférnych krajinách eurozóny, čo môže mať za následok pokles rastu HDP.

Vzhľadom na zdôvodnenia uvedené vyššie a v časti 2 tohto stanoviska pokladám udržanie ukazovateľa dlhu verejnej správy na HDP pod úrovňou limitu 55 % za významné riziko.

Rozpočet KSK najmä v bežných výdavkoch je značne reštriktívny, samozrejme rešpektujúci memorandum o spolupráci medzi ZMOS, SK8 a vládou SR. Na jednej strane sa týmto KSK a aj celá samospráva zodpovedne podieľa na konsolidácii verejných financií, ale na druhej strane to pre samosprávu, v prípade ukazovateľa dlhu na HDP na úrovni 55% a vyššie, môže znamenať obmedzenie rozpočtovania výdavkov na rok 2014 a prípadne nasledujúce roky na úrovni výdavkov roka 2013 (dodržanie ustanovenia čl. 12 ods. 5 písm. d) ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti).

- Povinnosť zverejňovať údaje o rozpočte v stanovenej štruktúre po schválení rozpočtu a po skončení rozpočtového roka (čl. 9 ods. 2 citovaného ústavného zákona).

V zmysle čl. 9 ods. 2 ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti subjekty verejnej správy sú povinné zverejňovať údaje o rozpočte podľa odseku 1 do 30 dní po schválení ich rozpočtu a do 60 dní po skončení rozpočtového roka.

Posúdením zohľadnenia prognóz pri zostavovaní návrhu rozpočtu, štruktúry, miery podrobnosti spracovania návrhu rozpočtu a rozpísania výdavkov na programy konštatujem, že návrh rozpočtu Košického samosprávneho kraja na roky 2013 - 2015 je zostavený v súlade s čl. 9 ods. 1 ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti §§ 9 a 10 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade so zásadami tvorby rozpočtu KSK.

Predkladaný návrh rozpočtu Košického samosprávneho kraja na roky 2013 - 2015

odporúčam schváliť

V Košiciach dňa 03.12.2012

JUDr. Vojtech Farkaš
hlavný kontrolór KSK